

Handläggare:

Anders Engblom, säkerhetssamordnare
Anna-Clara Eriksson, kommunjurist

Handlingsplan vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Ronneby kommun

Beslutad av kommunfullmäktige 2016-06-16, § 268

1. Tillämpningsområde

Denna handlingsplan tillämpas vid olika former av hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda politiker i Ronneby kommun.

2. Syfte

Handlingsplanen utgör ett stöd för agerande och åtgärder som bör vidtas av och för politiker som riskerar att drabbas av olika former av hot, våld eller trakasserier.

Syftet är att den eller de som drabbas

- inte ska påverkas i sitt beslutsfattande,
- i övrigt ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar, samt
- ska uppnå och känna godtagbar trygghet och säkerhet både under sitt uppdrag och i övriga sammanhang.

3. Definitioner

Med hot och våld och trakasserier avses i denna handlingsplan brottsliga handlingar som kan falla under allmänt åtal.

Exempel på aktuella brottsrubriceringar är: misshandel, våld mot tjänsteman, olaga hot, ofredande, olaga förföljelse (stalking), förtal/förolämpning, skadegörelse samt bedrägeri och oredigt förfarande. Rent praktiskt innebär det att bl. a. följande situationer faller inom begreppet: knuff eller slag, kränkande ord och handlingar, hot om våld på internet, sociala medier eller via SMS, obehagliga telefonsamtal, åverkan på bostad eller fordon, tecken på kartläggning eller falska beställningar av varor eller tjänster.

Även hot och våld som den utsatta personen upplever eller utsätts för på sin fritid men som riktar sig mot den förtroendevaldas utövning ska hanteras enligt handlingsplanen liksom situationer där en förtroendevalds närstående drabbas av direkta eller indirekta hot eller hot om våld.

Det är alltid den drabbade personens egen uppfattning i samråd med säkerhetsansvarig eller motsvarande funktion inom partiet som avgör om en situation ska hanteras enligt handlingsplanen.

4. Roller och ansvar

Arbetsmiljöansvar

Förtroendevalda är inte formellt anställda, därför är inte hot och våld mot dem en arbetsmiljöfråga i juridisk mening och arbetsmiljölagen (1977:1160) liksom Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön är därmed inte tillämpliga.

Polisen

Den lokala polisen har huvudansvaret för personskydd av förtroendevalda i kommuner och landsting vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda främst är en uppgift för polismyndigheten.

Alla former av hot och våld ska polisanmälas. Endera kan den som utsatts själv göra detta direkt till polisen eller så kan man vända sig till det egna partiets säkerhetsansvariga för att tillsammans med denne göra en första bedömning.

Akuta brott ska alltid anmälas direkt till polisen via 112.

Det finns möjlighet att få en polisanmälan åtkomstskyddad.

Partiorganisationerna

Partierna i Ronneby kommun har en central roll vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda.

Säkerhetsansvarig eller motsvarande funktion inom partiorganisationerna ska i icke akuta situationer vara första funktion att informera om en oönskad händelse.

Ansvarig gör en första samlad bedömning kring en uppkommen oönskad händelse i samråd med kommunens säkerhetssamordnare.

Varje parti har säkerhetsansvarig utsedd person på nationell nivå och denna funktion kan också utgöra ett stöd i vissa sammanhang.

Kommunens säkerhetssamordnare

Kommunens säkerhetssamordnare har som funktion och ansvar att stötta, bistå, vara rådgivande, vägledande och vara behjälplig alla verksamheter inklusive den politiska organisationen i deras kontinuerliga säkerhetsarbete samt vid akuta händelser såväl som efter händelser.

Säkerhetssamordnaren tillser att trygghetsskapande/säkerhetshöjande åtgärder vidtas vid hot mot förtroendevalda förutsatt att behov föreligger. Kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören informeras om vidtagna åtgärder. Vid behov informeras även ordföranden för berörd nämnd och förvaltningschefen för ifrågavarande verksamhetsområde.

Samverkan

Det ankommer på kommunstyrelsen och partierna att ta fram gemensamma riktlinjer om samverkan och ansvarsfördelning för att förebygga våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda och om samordning av åtgärder vid sådana situationer.

5. När situation uppstår

Den drabbade kontaktar omgående partiets säkerhetsansvariga och informera om händelsen.

De gör tillsammans en första bedömning av vilka åtgärder som anses nödvändiga att vidta.

Vid ett akut läge, kontakta polisen.

Kommunens säkerhetssamordnare kan vara behjälplig med bedömning av eventuella vidtagna åtgärder. Om säkerhetssamordnaren inte kan nå ska Tjänsteman i beredskap (TIB) kontaktas.

6. Efter incident

Polisanmälan

Hot och våld ska alltid polisanmälas.

Det behöver inte vara den drabbade som lämnar in polisanmälan utan det kan göras av någon annan, t ex partiets säkerhetsansvariga. En rädsla för att bli utsatt för repressalier kan vara en orsak att personen inte själv vill göra anmälan. Den drabbade bör dock vara medveten om att den hotande personen eller förövaren i allmänhet inte har några svårigheter att förstå vem som ytterst ligger bakom att han/hon har blivit polisanmäld.

Skyddsåtgärder

Polisen och kommunen, genom säkerhetssamordnaren, kan erbjuda åtgärder för hotade som behöver skydd.

En bedömning görs hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel. Polisen samarbetar med andra myndigheter och organisationer, exempelvis Skatteverket och socialtjänsten när det gäller skyddat boende.

Kommunen kan, då behov finns, tillhandahålla förstärkt skydd med exempelvis personlarm/överfallslarm under begränsad tid, bevakning genom väktare eller personskyddsvakt.

Vid behov av hälso- och sjukvårdsinsatser exempelvis stödsamtal eller annat psykologiskt stöd ska primärvården kontaktas.

Rapportera incidenten skyndsamt till partiets säkerhetsansvariga.

Information till media

Det är viktigt att eventuell information till medierna efter en incident med hot, våld eller trakasserier inte sker förrän den drabbade, polismyndigheten och den säkerhetsansvarige inom partiet eller kommunens säkerhetssamordnare är överens om, hur och i vilken utsträckning så ska ske.

Informationsinsatser måste bedömas från fall till fall.

7. Kompletterande riktlinjer

Kommunstyrelsen ansvarar för att utifrån vad som föreskrivs i denna handlingsplan ta fram kompletterande riktlinjer för åtgärder vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Ronneby kommun.

8. Uppföljning

Denna handlingsplan ska följas upp vid varje mandatperiod i samband med introduktion av nyvalda politiker.

9. Revidering

Denna handlingsplan ska revideras om förändringar sker.